

REGULAMIN PLEBISCYTU NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Komisja Międzysojusznicza Rządzająca i Plebiscytowa Górnego Śląska,

na mocy praw jej przyznanych przez Traktat Pokojowy między Mocarstwami Sojuszniczymi i Stowarzyszonymi a Niemcami, podpisany w Wersalu dnia 28-go czerwca 1919 roku,

rozporządza:

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Przepisy ogólne.

Artykuł 1.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy plebiscycie na Górnym Śląsku przysługuje każdej osobie, bez różnicy płci, która czyni zadość warunkom następującym:

a) Ma ukończonych 20 lat wieku w dniu 1-go stycznia 1921 roku.

b) Urodziła się na obszarze, podlegającym plebiscytowi, albo ma tamże swoje stałe miejsce zamieszkania od 1-go stycznia 1904 roku lub od czasu dłuższego, albo też ztąd została wydalona przez władze niemieckie i nie zachowała tam swego stałego miejsca zamieszkania.

Głosujący powołani są według brzmienia artykułu 88 Traktatu Wersalskiego do wypowiedzenia się, czy życzą sobie przyłączenia do Niemiec czy do Polski.

Każdemu głosującemu przysługuje tylko jeden głos.

Artykuł 2.

Wykluczenia.

Wykluczone od prawa do głosowania są osoby pozbawione używania praw z powodu choroby umysłowej lub niedołężności umysłu.

Artykuł 3.

Kategorie głosujących.

Ze względu na sporządzenie list podzieleno głosujących na kategorie następujące, stosownie do dowodów, jakich dostarczyć muszą, by być wpisani:

A) Osoby urodzone na obszarze plebiscytowym Górnego Śląska i tamże zamieszkałe, poniżej w skróceniu zwane „mieszkańcami rodowitymi”;

B) osoby urodzone na obszarze plebiscytowym Górnego Śląska, ale tamże nie zamieszkałe, poniżej w skróceniu zwane „osobami rodowitymi, ale nie zamieszkałymi”;

C) osoby nie urodzone na obszarze plebiscytowym Górnego Śląska, lecz tamże bez przerwy zamieszkałe od 1-go stycznia 1904 r. lub od czasu dłuższego, poniżej w skróceniu zwane „mieszkańcami nie rodowitymi”;

D) osoby nie urodzone na obszarze plebiscytowym Górnego Śląska, które tamże w dniu 1-go stycznia 1904 r. miały swoje stałe miejsce zamieszkania, lecz nie zachowały je z powodu swego wydalenia przez władze niemieckie, poniżej oznaczone nazwą skróconą „wydalonych”.

Artykuł 4.

Plebiscytowe miejsce zamieszkania.

Każda osoba głosuje w gminie, w której w dniu 1-go października 1920 r. zamieszkała była, albo, jeżeli nie ma swego stałego miejsca zamieszkania na obszarze plebiscytowym, w gminie, w której się urodziła.

Wydaleni głosować będą w gminie, w której mieszkali, gdy ich wydalono z obszaru.

Artykuł 5.

Zarządzenie Komisji Rządzającej określi warunki, w których będą mogli wykonywać swoje prawo głosowania: członkowie Komitetów Parytetycznych i Biur Głosowania, powołani do sprawowania swego urzędu poza obrębem gminy, w której są wpisani; członkowie sił policyjnych Górnego Śląska; uwięzieni, oraz personel administracyjny zakładów karnych.

Artykuł 6.

Obszar plebiscytowy.

Obszar, którego mieszkańcy powołani są do głosowania, objęty jest granicami poniżej określonymi:

granica między Górnym Śląskiem a Polską;

granica między Górnym Śląskiem a obszarami, podlegającymi władzom niemieckim, ustalona przepisami podpisanymi w Paryżu dnia 9-go stycznia 1920 r.;

granica między Górnym Śląskiem a państwem Czecho-Słowackim, a w dalszym ciągu nowa granica, wytknięta przez Komisję dla określenia granic polsko-czesko-słowackich w wykonaniu artykułu 83 Traktatu Wersalskiego.

Wytknięta linia tej ostatniej części granic między Górnym Śląskiem a Czecho-Słowacją, ustalona protokołem z dnia 6-go grudnia 1920 roku, jest przyjęta dla celów plebiscytowych na mocy postanowienia Rady Ambasadorów z dnia 20-go lipca 1920 r., które brzmi jak następuje:

„Postanowiono:

a) że linia wytknięta przez Komisję dla określenia granic polsko-czesko-słowackich przyjęta jest dla celów plebiscytowych jako granica między Czecho-Słowacją a Górnym Śląskiem;

b) że w razie przyłączenia do Polski wskutek plebiscytu obszarów położonych na północ od owej linii, granica staje się natychmiast i bez innych formalności ostateczną;

c) że w razie przyłączenia do Niemiec wskutek plebiscytu obszarów położonych na północ od owej linii, granica stałaby się ostateczną dopiero po zbadaniu wszelkich wywodów, któreby Rząd Niemiecki pod tym względem mógł sformułować“.

Artykuł 7.

Okręg głosowania.

Wynik głosowania będzie oznaczony gminami, większością głosów w każdej gminie.

W tym celu:

- 1) każda gmina tworzy jeden okręg głosowania.
- 2) Głosowanie w obszarach dworskich jest uregulowane przepisami artykułu następującego.

Artykuł 8.

Obszary dworskie (Gutsbezirke).

a) Obszary dworskie, mające mniej niż 101 mieszkańców, nie tworzą okręgów głosowania. Przyłącza je się w powiecie bądź to do gminy sąsiedniej tej samej nazwy, bądź to, w razie braku nazwy jednako lub podobnie brzmiącej, do gminy sąsiedniej, wyznaczonej przez Komisję Rządzącą. Sporządza się tylko jedną listę dla mieszkańców gminy i mieszkańców obszaru dworskiego, którzy wkładają kartki swe do tej samej urny i których głosy liczy się razem.

b) Obszary dworskie, liczące więcej niż 100, lecz mniej niż 601 mieszkańców, tworzą odrębne okręgi głosowania, lecz nie posiadają własnego Komitetu Parytetycznego, ani też Biura Głosowania. Co do prac przygotowawczych, to obszar dworski przydzielony będzie w powiecie bądź to do gminy sąsiedniej tej samej nazwy, bądź to, w razie braku nazwy jednako lub podobnie brzmiącej, do gminy sąsiedniej, wyznaczonej przez Komisję Rządzącą. Kompetencja Komitetu Parytetycznego tej gminy rozciąga się i na przydzielony obszar dworski, dla którego Komitet powinien sporządzić o osobną listę głosujących. Głosowanie odbywa się przed Biurem Głosowania gminy, lecz kartki głosowania kładzie się do osobnej urny na imię obszaru dworskiego.

Mieszkańcy obszarów dworskich obu poprzednich kategorii mogą wejść w skład Komitetów Parytetycznych i Biur Głosowania tej gminy, do której obszar dworski jest przyłączony lub przydzielony.

c) Obszary dworskie, których ludność przekracza 600 mieszkańców, tworzą okręgi głosowania pełną uprawnione.

Wyraz „gmina“ używany jest poniżej równoznacznie z wyrazem „okręg głosowania“ i stosuje się go, z zastrzeżeniami poprzednimi, także do obszarów dworskich, tworzących okręgi głosowania.

Przy zastosowaniu niniejszego artykułu bierze się pod uwagę liczbę mieszkańców ustaloną spisem ludności z dnia 1-go grudnia 1910 r. (Gemeindelexikon, Berlin 1912).

Artykuł 9.

Obwody głosowania.

Każdy okręg głosowania będzie tak podzielony na obwody głosowania, iżby liczba mieszkańców przypadających na obwód nie przekraczała 1200, a liczba wpisanych nie przekraczała 800.

W gminach, obejmujących kilka obwodów głosowania, będą głosujący, zamieszkali w gminie, podzieleni na obwody według dzielnic, w których mieszkają, a głosujący, zamieszkali poza obrębem gminy, będą rozdzieleni alfabetycznie na różne obwody w grupach możliwie równych.

Artykuł 10.

Daty i czasokresy.

Początek działań, przeznaczonych do przygotowania plebiscytu, naznaczony jest na poniedziałek, 10-go stycznia 1921 r., w którym dniu regulamin wchodzi w życie; tego samego dnia rozpoczyna Powiatowe Biuro Międzysojusznicze swoje urzędowanie.

Działania następują po sobie w czasie poniżej oznaczonym:

od 10-go do 14-go stycznia utworzenie Gminnych Komitetów Parytetycznych;

14-go stycznia rozpoczęcie czasokresu dwudziesto-jednodniowego, wyznaczonego dla wpisów do list;

3-go lutego wieczorem o godzinie 6-tej zakończenie czasokresu dla wpisów;

6-go lutego wyłożenie list tymczasowych do publicznego wglądu; rozpoczęcie czasokresu dwumastodniowego wyznaczonego dla złożenia reklamacji;

17-go lutego wieczorem o godzinie 6-tej zakończenie czasokresu dla złożenia reklamacji;

3-go marca wieczorem o godzinie 6-tej zakończenie czasokresu wyznaczonego dla rozstrzygnięcia reklamacji przez Biura Międzysojusznicze;

8-go marca Komisja Rządzająca stanowi ostatecznie o reklamacjach.

Dni głosowania ogłosi Komisja Rządzająca później.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Władze ustanowione dla plebiscytu.

Artykuł 11.

Komisja Rządzająca ustanawia dla plebiscytu władze następujące:

w każdej gminie: Gminny Plebiscytowy Komitet Parytetyczny, poniżej w skróceniu nazwany „Komitetem Parytetycznym“, i dla każdego obwodu głosowania „Biuro Głosowania“;

w każdym powiecie: Powiatowe Międzysojusznicze Biuro Plebiscytowe, poniżej zwane „Biurem Międzysojuszniczym“.

Władze te mają prawo domagać się od urzędów właściwych udzielenia wszelkich dokumentów lub ich odpisów, jakoteż objaśnień potrzebnych.

Komitet Parytetyczny.

Artykuł 12.

Komitet Parytetyczny składa się ze czterech członków tytularnych, którzy będą uzupełnieni i w razie po-

trzeby zastąpieni przez członków pomocniczych w liczbie zmiennej, stosownie do wielkości gminy, przyczem zapewnia się równe przedstawicielstwo obydwom stronom, polskiej i niemieckiej, chyba iżby się nie stawiły, wstrzymały lub odmówiły. Komitet Parytetyczny utworzy pod własną odpowiedzialnością na 2400 mieszkańców jeden Podkomitet. Członkowie Komitetu wyznaczeni będą przez Biuro Międzysojusznicze na przedstawienie stron z pośród osób powołanych do głosowania przy plebiscycie, zamieszkałych na Górnym Śląsku i, o ile możliwe, w okręgu głosowania.

Biuro Międzysojusznicze losem wyznaczy dla każdego Komitetu Parytetycznego stronę, której przypada miejsce przewodniczącego, i to tak, aby każdej stronie przynależało przewodnictwo w połowie okręgów głosowania powiatu, chyba iżby się nie stawiła, wstrzymała lub odmówiła. Miejsce zastępcy przewodniczącego przypada stronie, która nie stawia przewodniczącego.

Artykuł 13.

Postanowienia Komitetu Parytetycznego będą tylko wtedy miały wagę, jeżeli zostały uchwalone przy obecności przynajmniej czterech członków.

Postanowienia Komitetu Parytetycznego dotyczące wpisu, muszą być jednogłośnie uchwalone, a jeżeli nie dojdzie do zgody, to decyzya przysługuje Biuru Międzysojuszniczemu.

We wszystkich innych wypadkach zapadają uchwały Komitetu Parytetycznego większością głosów; w razie równego podziału głosów przysługuje przewodniczącemu tylko wtedy głos rozstrzygający, jeżeli się rozchodzi o sprawę wewnętrznego urzędowania Komitetu.

Przeciw orzeczeniom Komitetu Parytetycznego można się odwoływać do Biura Międzysojuszniczego.

Artykuł 14.

Komitet Parytetyczny zbiera się najpóźniej w czwartym dniu (14-go stycznia 1921 r.) po wejściu w życie regulaminu.

Jeżeli Komitet Parytetyczny z jakiegokolwiek powodu nie zbierze się w tym dniu, jeżeli przestanie urzędować, lub jeżeli nagle trzeba zastąpić jednego lub kilku z jego członków, to Biuro Międzysojusznicze z urzędu przystąpi do mianowania członków, w razie potrzeby bez przedstawienia stron, ale przytem im zapewniając równe przedstawicielstwo, chyba iżby strony się nie stawiły, wstrzymały lub odmówiły.

W każdym razie czasokresy przewidziane dla działań Komitetu Parytetycznego bieżą w dalszym ciągu.

Gdyby urzędowanie Komitetu Parytetycznego natrafiło na poważne trudności, to Komisya Rządząca może wyznaczyć jednego ze swych urzędników jako sędziego polubowego.

Artykuł 15.

Do obowiązków Komitetu Parytetycznego należy: sporządzenie list głosujących, rozgraniczenie obwodów głosowania, utworzenie Biur Głosowania, zorganizowanie głosowania i nadzór nad niem w gminie.

Komitet Parytetyczny ma prawo zażądać od władz gminnych, od przełożonych dóbr i od wszystkich osób, które przechowują księgi stanu cywilnego lub rejestra meldunkowe, wszelkiej pomocy, potrzebnej do spełnienia swego zadania.

Biura głosowania.

Artykuł 16.

Komitet Parytetyczny ustanawia tyle Biur Głosowania, ile utworzono obwodów głosowania w gminie.

W gminach obejmujących jeden lub dwa obwody głosowania, Komitet Parytetyczny działa jako Biuro Głosowania, bądź to w obwodzie jedynym, bądź to w pierwszym z dwóch obwodów.

W gminach składających się z trzech lub więcej obwodów głosowania, Komitet Parytetyczny nie działa jako Biuro Głosowania, lecz dozoruje urzędowanie różnych Biur.

W każdym razie Komitet Parytetyczny jest powołany, po obliczeniu głosów w obwodach głosowania, zliczyć wyniki głosowania na całą gminę.

Artykuł 17.

Biuro Głosowania składa się z czterech członków tytularnych, którym dodana będzie ta sama liczba członków pomocniczych, przyczem zapewnia się równe przedstawicielstwo obydwom stronom, chyba iżby się one nie stawiły, wstrzymały lub odmówiły.

Członkowie Biura wybrani będą przez Komitet Parytetyczny na przedstawienie stron z pośród osób powołanych do głosowania przy plebiscycie, zamieszkałych na Górnym Śląsku i, o ile możliwe, w gminie.

Strony przedstawiają Komitetowi Parytetycznemu swych kandydatów nazajutrz po wyznaczonym dla wyłożenia list tymczasowych (7-go lutego). Komitet Parytetyczny przedłoży wybór przez niego dokonany Biuru Międzysojuszniczemu do zatwierdzenia w przeciągu następnych ośmiu dni.

Przewodnictwo jedynego lub pierwszego Biura Głosowania przypada zawsze stronie, do której należy przewodniczący Komitetu Parytetycznego; przewodnictwo drugiego Biura Głosowania przypada drugiej stronie, i tak dalej na przemian. Miejsce zastępczego przewodniczącego przypada tej stronie, której nie przypadło miejsce przewodniczącego.

Artykuł 18.

Biuro Głosowania powinno być utworzone dziesięć dni przed głosowaniem. Jeżeli nie będzie w tym czasie prawidłowo utworzone, to Biuro Międzysojusznicze przystąpi z urzędu do wyznaczenia jego członków, w razie potrzeby bez jakichkolwiek przedstawień stron lub bez jakiegokolwiek wyboru ze strony Komitetu Parytetycznego, przyczem zapewnia się równe przedstawicielstwo obydwom stronom, chyba iżby się nie stawiły, wstrzymały lub odmówiły.

Jeżeliby do dnia głosowania, i z jakiegokolwiek powodu, Biuro Głosowania nie utworzyło się na czas wyznaczony, jeżeli ono przerwie swe prace, lub jeżeli nie jest w stanie zabrać się do działań mu powierzonych, to Komitet Parytetyczny, a w razie jego wstrzymania się Biuro Międzysojusznicze, mają prawo natychmiast poczynić wszelkie kroki celem zabezpieczenia funkcjonowania głosowania i obliczenia głosów.

Biuro Międzysojusznicze.

Artykuł 19.

Biuro Międzysojusznicze składa się z trzech urzędników, między nimi kontroler powiatu, należących do mocarstw, których przedstawiciele zasiadają w Komisji Rządzącej. Przewodniczącym jest Kontroler powiatu.

Uchwały zapadają większością głosów.

Jeden przedstawiciel strony polskiej i jeden przedstawiciel strony niemieckiej biorą w charakterze doradców udział w naradach Biura Międzysojuszniczego. Każda strona przedstawia do potwierdzenia Komisji Rządzącej jednego tytularnego i dwóch zastępczych dołdców celem sprawowania tego urzędu.

Artykuł 20.

Biuro Międzysojusznicze będzie utworzone w dniu wejścia w życie regulaminu.

Obowiązkiem Biura Międzysojuszniczego jest:

utworzenie w powiecie Komitetów Parytetycznych, nadzór nad ich urzędowaniem, zbadanie tymczasowych list głosujących i ustalenie listy ostatecznej; nadzór nad zorganizowaniem głosowania i wogóle zabezpieczenie wolności, szczerości i tajemnicy głosowania przez ścisłą kontrolę wszelkich działań, dotyczących przygotowania i wykonania plebiscytu.

Przedstawienie kandydatów.

Artykuł 21.

Listy kandydatów na urząd członka Komitetów Parytetycznych i Biur Głosowania, przedstawione przez każdą stronę, zawierają wedle możliwości dwa razy tyle nazwisk, ile jest miejsc do obsadzenia. Każdemu przedstawieniu należy załączyć oświadczenie na piśmie, zawierające zgodę kandydata.

Nie mogą wejść w skład Biur Międzysojuszniczych, Komitetów Parytetycznych i Biur Głosowania:

a) urzędnicy w czynnej służbie, czy oni należą do urzędów Rzeszy niemieckiej, państwa pruskiego, prowincji, rejencji, powiatu lub gminy;

b) członkowie magistratu, przełożeni gmin i przełożeni dóbr;

c) doradcy techniczni, ustanowieni przez Komisję Rządzącą, by czuwać nad interesami ludności mówiącej po polsku;

d) duchowni różnych wyznań w czynnej służbie.

Członkowie Komitetów Parytetycznych, Biur Głosowania, jakoteż przedstawiciele polscy i niemieccy, przydani jako doradcy Biurom Międzysojuszniczym, mogą być odwołani.

Członkowie Komitetów Parytetycznych i przedstawiciele przydani jako doradcy Biurom Międzysojuszniczym, dostaną wynagrodzenie za ich urzędowanie.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Sporządzenie list.

Listy tymczasowe.

Artykuł 22.

W każdej gminie będzie sporządzona jedna lista głosujących pod odpowiedzialnością Komitetu Parytetycznego, który stanowi o każdym wpisie. Listę należy sporządzić w dwóch egzemplarzach, dzieląc głosujących na cztery kategorie, wymienione w artykule 3, stosownie do dowodów, jakich dostarczyć muszą, by być wpisani, a mianowicie:

A) mieszkańcy rodowici, B) osoby rodowite ale tu nie zamieszkałe, C) mieszkańcy nie rodowici, D) wydalen.

Artykuł 23.

Kategoria A.

Osoby urodzone na Górnym Śląsku i na obszarze plebiscytowym zamieszkałe, będą wpisane z urzędu; pomimo tego powinny one się upewnić, że zostały prawidłowo wpisane.

O wpisie w miejscu zamieszkania osób urodzonych na Górnym Śląsku, nie zamieszkałych w tej samej gminie, w której się urodziły, lecz w innej gminie obszaru, powinien Komitet Parytetyczny miejscowości wpisu przesłać zawiadomienie Komitetowi Parytetycznemu miejscowości urodzenia, ażeby umożliwić sprawdzenie oświadczeń tych osób i zapobiedz podwójnemu wpisowi.

Osoby, które po 1-ym października 1920 r. zmieniły swoje miejsce zamieszkania, powinny same jaknajszybciej postarać się o swój wpis w gminie, w której były zamieszkałe owego dnia.

Artykuł 24.

Osoby urodzone na Górnym Śląsku, ale tamże nie zamieszkałe, oraz osoby urodzone poza obrębem Górnego Śląska, ale zamieszkałe na obszarze plebiscytowym od 1-go stycznia 1904 roku lub od czasu dłuższego, będą tylko na ich wniosek wpisane. W tym celu powinny one przesłać Komitetowi Parytetycznemu gminy, w której wedle osnovy artykułu 4 powołane są do wykonania swego prawa głosowania, własnoręcznie podpisaną osobistą prośbę według wzorów tu załączonych, dodając zarazem wymagane dowody.

Artykuł 25.

Kategoria B.

Osoby urodzone na Górnym Śląsku, ale tamże nie zamieszkałe, powinny, by osiągnąć swój wpis, udowodnić swą tożsamość przed Komitetem Parytetycznym gminy, w której się urodziły.

Prośbom swoim o wpis powinny one w tym celu dołączyć nowszą fotografię ostemplowaną i uwierzytelnioną przez władze gminne lub przez policję miejsca ich obecnego zamieszkania. Z prośbą o wpisanie należy przesłać duplikat owej fotografii, który będzie użyty do wystawienia karty legitymacyjnej, służącej jako paszport przy wejściu na Górny Śląsk i jako wykaz głosowania.

Prośba tych osób powinna prócz tego zawierać ścisły adres ich ostatniego zamieszkania na obszarze plebiscytowym, jakoteż oznaczenie czasu, w którym obszar ten opuścili.

Wreszcie powinna ich prośba zawierać wszelkie szczegóły, mogące udowodnić ich tożsamość i, z wyjątkiem oczywistej niemożliwości, oznaczenie dwóch lub więcej osób, zamieszkałych w gminie ich urodzenia, a w razie braku tychże, oznaczenie dwóch lub więcej osób zamieszkałych w innej gminie G. Śląska, które mogą poświadczyć ich tożsamość.

Artykuł 26.

Kategoria C.

Osoby urodzone poza obrębem Górnego Śląska, zamieszkałe na obszarze plebiscytowym od 1. stycznia

1904 r. lub od czasu dłuższego, muszą udowodnić, jak długo już trwa ich pobyt na Górnym Śląsku, i że ów pobyt nie doznał przerwy.

Jeżeli one od 1-go stycznia 1904 r. mieszkały kolejno w kilku miejscowościach obszaru plebiscytowego, to powinny one każde oświadczenie zamieszkania dać potwierdzić przez władze gminne lub przez policję ich kolejnych miejsc zamieszkania.

Osoby, które nie zmieniły swego miejsca zamieszkania od 1-go stycznia 1904 r., nie potrzebują dostarczyć świadectwa o zamieszkanlu, lecz Komitet Parytetyczny jest zobowiązany, sam sprawdzić ich oświadczenie.

Osoby, wzmiankowane w niniejszym artykule, powinny prócz tego, jeżeli są urodzone po 1-ym styczniu 1896 r., dołączyć swej prośbie o wpis świadectwo urodzenia.

Czas zamieszkania nie uważa się za przerwany nieobecnością, spowodowaną wykonaniem obowiązków wojskowych.

Co się tyczy osób, które zmieniły miejsce zamieszkania w ciągu dziesięciu miesięcy poprzedzających dzień 1. października 1920 r., to jest dzień, według którego ustalono plebiscytowe miejsce zamieszkania stosownie do artykułu 4-go, to Komitet Parytetyczny miejscowości wpisuje przesyła zawiadomienie o ich wpisaniu Komitetowi Parytetycznemu poprzedniego miejsca zamieszkania, by zapobiedz podwójnemu wpisowi.

Osoby, które po 1-ym październiku 1920 r. zmieniły swoje miejsce zamieszkania, powinny jaknajszybcej postarać się o swój wpis w gminie, w której były zamieszkałe owego dnia.

Artykuł 27.

Kategoria D.

Osoby urodzone poza obrębem Górnego Śląska, które w dniu 1-go stycznia 1904 r. miały swoje miejsce zamieszkania na obszarze plebiscytowym, ale go nie zachowały wskutek wydalenia z obszaru przez władze niemieckie, powinny wysłać swoją prośbę o wpis do Komisji Rządzącej w Opolu, i załączyć jednocześnie na piśmie wszelkie objaśnienia, odnoszące się do ich wydalenia.

Artykuł 28.

Czasokres dla wpisów.

Komitet Parytetyczny przyjmuje prośby o wpis podczas czasokresu składającego się z dwudziestu jeden dni, przewidzianego w artykule 10 (od 14-go stycznia do 3-go lutego).

Po naradzie odbytej stosownie do przepisów artykułu 13-go, Komitet Parytetyczny stanowi o przyjęciu lub odrzuceniu każdej prośby o wpis. Jeżeli prośbę o wpis odrzucono lub ją przesłano do rozstrzygnięcia Biuru Międzysojuszniczemu, to Komitet Parytetyczny zawiadamia o tym na piśmie natychmiast podającego prośbę.

Artykuł 29.

Wyłożenie list tymczasowych do wglądu publicznego.

Po zakończeniu czasokresu wyznaczonego do wpisu, Komitet Parytetyczny wykończy sporządze-

nie listy tymczasowej w dwóch egzemplarzach. Praca ta powinna być ukończona pod koniec drugiego dnia po upływie czasokresu dla wpisu. (5-go lutego). Komitet Parytetyczny zamyka listę tymczasową, oznaczając dzień i godzinę, w której pracę ukończono, i dodając podpisy swych czterech członków. Pierwszy egzemplarz tejże listy należy przesłać natychmiast do Biura Międzysojuszniczego. Drugi egzemplarz zostanie wyłożony do przeglądania przez publiczność podczas całego czasokresu przeznaczonego do złożenia reklamacyi.

Artykuł 30.

Złożenie reklamacyi.

Reklamacye, należycie uzasadnione, z datą i podpisem, powinny być skierowane do Komitetu Parytetycznego. Ten ostatni przyjmuje reklamacye podczas dwunastu dni po wyłożeniu listy tymczasowej do wglądu publicznego. (6-go do 17-go lutego). Komitet Parytetyczny wydaje w zamian pokwitowanie i przesyła reklamacye wraz ze swem zdaniem uzasadnionem w miarę, jak je otrzymuje, Biuru Międzysojuszniczemu, które rozstrzyga.

Nazajutrz po upływie czasokresu wyznaczonego do złożenia reklamacyi, (18-go lutego), Komitet Parytetyczny posyła Biuru Międzysojuszniczemu spis, wyliczający wszystkie reklamacye, już przesłane do rozstrzygnięcia.

Po rozstrzygnięciu reklamacyi Biuro Międzysojusznicze zwraca Komitetowi Parytetycznemu ów spis, zaznaczając zarazem postanowienia powzięte.

Artykuł 31.

Przyjęcie lub odrzucenie reklamacyi.

Biuro Międzysojusznicze rozstrzyga reklamacye, jak tylko mu zostały przesłane przez Komitet Parytetyczny. Wydaje ono swe ostatnie postanowienia najpóźniej 14 dni po ukończeniu czasokresu wyznaczonego do złożenia reklamacyi. (3-go marca).

By zabezpieczyć poszanowanie zarządzeń ustanowionych i praw przynanych niniejszym regulaminem, Biuro Międzysojusznicze może z urzędu zająć się każdą sprawą i zarządzić w danym razie wpis lub wykreślenie, uważane za zgodne z regulaminem.

Postanowienia Biura Międzysojuszniczego o ocenie faktów są ostateczne. O postanowieniach tych powiadomi się bezzwocznie piśmiennie tak Komitet Parytetyczny, mający zlecenie skutecznego wpisu lub skasowań zarządzonych, jakoteż osoby zainteresowane.

Artykuł 32.

Odwwołanie się do Komisji Rządzącej.

Przeciw postanowieniom Biura Międzysojuszniczego niema innego rekursu, jak tylko odwołanie się do Komisji Rządzącej celem wyjaśnienia regulaminu.

Jedynie przedstawiciele polscy i niemieccy, dodani Biurom Międzysojuszniczemu w charakterze doradców, są upoważnieni sformułować takie odwołanie się.

Każde odwołanie się tego rodzaju powinno być przedłożone przez Biuro Międzysojusznicze ze zdaniem tegóż Komisji Rządzącej.

Komisja Rządząca może również z urzędu zajmować się w sprawach wpisu do list każdym wypadkiem, wymagającym objaśnienia regulaminu.

Ostatnie uchwały Komisji Rządzącej zapadną najpóźniej piątego dnia po upływie czasokresu, wyznaczonego do rozstrzygnięcia reklamacyi przez Biuro Międzysojusznicze (8-go marca).

Uchwały Komisji, pociągające za sobą wpis na listę głosujących lub wykreślenie z niej, nie mogą być zaczepione. Uchwały te będą bezzwłocznie podane do wiadomości Biur Międzysojuszniczych, które zobowiązane są, powiadomić piśmiennie o tem osoby zainteresowane i czuwać nad sprostowaniem list.

Artykuł 33.

Listy ostateczne.

Wpisy nie zaczepione uważane będą jako ostateczne ósmego dnia po zakończeniu czasokresu dla złożenia reklamacyi, (25-go lutego), o ileby się Biuro Międzysojusznicze temu nie sprzeciwiło przed upływem owego czasu.

Komitet Parytetyczny zamieszcza na owych listach wszelkie sprostowania, wynikające z rozstrzygnięć Biur Międzysojuszniczych i uchwał Komisji Rządzącej, w miarę jak one nadchodzą. Listy ostateczne muszą być wykonane w dniu, w którym się kończą czasokresy przewidziane w artykule 10-ym dla działań przygotowawczych do głosowania.

Komitet Parytetyczny sporządzi wtedy, zgodnie z przepisami artykułu 9-go, wyciągi z listy, przeznaczone dla obwodów głosowania.

Artykuł 34.

Wykazy głosowania.

Karta legitymacyjna, ustanowiona rozporządzeniem Komisji Rządzącej z dnia 30-go października 1920 r., służy jako wykaz głosowania dla mieszkańców rodowitych.

Osoby rodowite, ale tu nie zamieszkałe, dopuszczone będą do głosowania za przedstawieniem wykazu głosowania, wydanego im przez Komitet Parytetyczny w wykonaniu artykułu 25-go.

Mieszkańcy nie rodowici dopuszczeni będą do głosowania za przedstawieniem swej karty legitymacyjnej oraz wykazu głosowania, wydanego im przez Komitet Parytetyczny.

Wydaleni dopuszczeni będą do głosowania za przedstawieniem wykazu głosowania, który otrzymają bezpośrednio od Komisji Rządzącej.

Wykazy głosowania wydane będą zainteresowanym, jak tylko wpis ich uważany będzie za ostateczny według brzmienia artykułu poprzedniego.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

Głosowanie.

Artykuł 35.

Sposób przeprowadzenia głosowania będzie później ustalony rozporządzeniem Komisji Rządzącej

zgodnie z postanowieniem Konferencji Ambasadorów z dnia 27-go grudnia 1920 r.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

Kary.

Artykuł 36.

Sąd Specjalny Górnego Śląska osądza z wykluczeniem wszystkich innych sądów przestępstwa przeciw niniejszemu regulaminowi.

Artykuł 37.

Osoby, którym powierzono jakikolwiek urząd publiczny z powodu plebiscytu, lub osoby obowiązane z powodu swego urzędu do pewnych działań, odnoszących się do plebiscytu, które zaniedbają spełnienie obowiązków swej funkcji lub swego urzędu w czasie wyznaczonym lub w sposób przepisany, ulegną grzywnie od pięćdziesięciu do pięćset marek.

Karą będzie więzienie do roku lub grzywna od dwóch set do dwóch tysięcy marek, lub obie kary razem, jeżeli niespełnienie obowiązków było rozmyślne.

Artykuł 38.

Każda osoba, która fałszuje, zmienia, usuwa lub nieprawnie sporządza, w całości lub częściowo, jakiegokolwiek rodzaju akta, dokumenta, poświadczenia lub wpisy, odnoszące się bądź to do ustalenia prawa do głosowania, bądź to, w sposób ogólniejszy, do różnych działań stojących w związku z plebiscytem, ulegnie karze więzienia od trzech miesięcy do trzech lat, lub grzywnie od pięćset do pięciu tysięcy marek, lub obudwom karom razem.

Tym samym karom ulegnie każda osoba, która świadomie posługuje się dokumentem w ten sposób sfałszowanym, lub korzysta z fałszerstw przewidzianych w ustępie poprzednim.

Artykuł 39.

Ktoby władzom ustanowionym niniejszym regulaminem lub osobom, z których owe władze się składają, gwałtem, groźbą, oszukaństwem, przekupstwem, przymusem lub jakimkolwiek innym nieprawym sposobem przeszkadzał w prawidłowemu spełnianiu ich urzędu, ulegnie karze więzienia od trzech miesięcy do trzech lat lub grzywnie od pięćset do pięciu tysięcy marek lub obudwom karom razem.

Tym samym karom ulegnie każda osoba, która bądź to gwałtem lub groźbą, bądź to wywołując niepokój, bądź to krzykami podburzającymi lub słowami znieważającymi głosujących lub członków Biura Głosowania, bądź to jakimkolwiek innym sposobem, przeszkadza swobodnemu wykonywaniu głosowania lub działań, odnoszących się do głosowania.

Artykuł 40.

Ktoby gwałtem, groźbą, oszukaństwem, przekupstwem, przymusem lub jakimkolwiek innym nie-

prawnym sposobem przeszkadzał drugiej osobie w wykonaniu prawa do głosowania, lub próbował wpłynąć na jej głos, ulegnie karze więzienia do roku lub grzywnie od pięciu set do pięciu tysięcy marek albo obudwom karom razem.

Artykuł 41.

Każda osoba, która głosuje kilka razy, bądź to w tej samej miejscowości, bądź to w różnych miejscowościach, ulegnie karze więzienia od sześciu miesięcy do roku, lub grzywnie od pięciu set do pięciu tysięcy marek, albo obudwom karom razem.

Tym samym karom ulegnie, ktoby głosował na miejscu i zamiast innej osoby, lub ktoby głosował, nie mając do tego prawa.

Artykuł 42.

Wszelkie inne przestępstwa przeciw przepisom niniejszego regulaminu będą karane więzieniem do sześciu miesięcy lub grzywną do trzech tysięcy marek, albo obudwoma karami razem.

Artykuł 43.

Współwinni i podżegacze do przestępstw, wymienionych w artykułach poprzednich, ulegną karom przewidzianym dla głównych sprawców.

Usiłowanie popełnienia przestępstwa podlega tym samym karom, atoli niższymi o jedną trzecią.

Artykuł 44.

Jeżeli przestępstwa wzmiankowane w niniejszym rozdziale są przewidziane i ciężiej karane ustawami lub rozporządzeniami Komisji Rządzącej, wtedy stosuje się karę najcięższą.

Artykuł 45.

Jeżeli przestępstwa przewidziane w artykułach 38, 39 i 40, popełnione zostały w sprawowaniu swego urzędu przez urzędnika publicznego, lub przez osobę, której poruczono służbę publiczną, odnoszącą się do plebiscytu, kara więzienia będzie conajmniej sześciomiesięczna.

Artykuł 46.

Członkowie Komitetów Parytetycznych, członkowie Biur Głosowania, przedstawiciele polscy i niemieccy, dodani jako doradcy Biurom Międzysojuszniczym, będą w sprawowaniu swych urzędów wobec prawa i regulaminu uważani jako urzędnicy publiczni.

Artykuł 47.

Każda osoba obwiniona o jakiekolwiek przestępstwo, przewidziane prawem lub regulaminem, może być bezzwłocznie aresztowana.

Niezależnie od kar przewidzianych przez prawo i regulamin niniejszy, może zawsze natychmiastowe wydalenie z Górnego Śląska być zarządzane.

ROZDZIAŁ SZOSTY.

Przepisy różne.

Artykuł 48.

Równość praw strony polskiej i strony niemieckiej wobec władz i urzędów publicznych.

Stronie polskiej i stronie niemieckiej będą przysługiwały równe prawa we wszystkim, co dotyczy przygotowania i przeprowadzenia plebiscytu.

Urzędy publiczne wszelkiego rodzaju powinny zapewnić równe traktowanie, bez żadnej różnicy, tak członkom obydwóch stron, jak i ich przedstawicielom.

Zadne ułatwienie poszczególne nie może być udzielone jednej stronie, jeżeli jednocześnie i w tych samych warunkach nie jest udzielone stronie drugiej.

Wszelkie przekroczenie niniejszego artykułu ulega karom przewidzianym w artykule 42 im regulaminu.

Artykuł 49.

Zabezpieczenie prawa głosowania.

Wszystkie osoby i wszelkie organizacje, od których jest zależną osoba powołana do głosowania przy plebiscycie, powinny, pod groźbą kar przewidzianych w artykule 40 im regulaminu, zostawić tej osobie swobodę potrzebną do wykonania swego prawa do głosowania.

Artykuł 50.

Godziny pracy i godziny przyjęcia publiczności.

Godziny pracy Biur Międzysojuszniczych, Komitetów Parytetycznych i urzędów, mających wziąć udział w przygotowaniu plebiscytu, wyznaczone będą w każdym powiecie przez Biuro Międzysojusznicze, które naznaczy jednocześnie godziny przyjęcia publiczności, uwzględniając przytem wielkość gmin i czas dogodny dla ludności.

Podczas czasokresów wyznaczonych dla sporządzenia list tymczasowych (artykuł 28), dla wyłożenia tych list do publicznego wglądu (artykuł 29) i złożenia reklamacji (artykuł 30), należy sześć godzin dziennie przeznaczyć dla przyjęcia publiczności.

Ody regulamin wyznacza pewien czasokres dla wykonania jakiegokolwiek z działań przygotowawczych do plebiscytu, to urzędy do tego przeznaczone powinny urzędować codzień, a także w niedziele i dni świąteczne.

Artykuł 51.

Ogłoszenia i zawiadomienia urzędowe.

Biura Międzysojusznicze, każde w swoim zakresie, powinny podać do wiadomości publicznej, bądź to przez obwieszczenie wywieszone, bądź to przez ogłoszenie w prasie:

a) Postanowienia ogólne, powzięte we wykonaniu regulaminu, mianowicie postanowienia dotyczące składu Komitetów Parytetycznych, określenia okręgów głosowania i przyłączenia obszarów dworskich;

b) dni i godziny, w których zainteresowani powołani są do spełnienia swoich obowiązków lub do korzystania z swoich praw, wynikających z niniejszego regulaminu;

c) zmiany poczynione w listach głosujących po rozstrzygnięciu reklamacji.

Niezależnie od obowiązków nałożonych Komitetom Parytetycznym w tej dziedzinie niniejszym regulaminem, Komitety Parytetyczne powinny w szczególności:

a) ogłosić postanowienia i zawiadomienia ogólnie interesujące, odnoszące się do działań plebiscytowych w gminie, a mianowicie udzielić wskazówek użytecznych, dotyczących utworzenia Podkomitetów (artykuł 12), zorganizowania obwodów głosowania i podziału głosujących na obwody (artykuł 9);

b) wywiesić przy wejściu do Biur ogłoszenie gościn przyjęcia publiczności;

c) umożliwić zainteresowanym sprawdzenie ich wpisu na listach (artykuły 23 i 28), jak tylko jest sporządzona część listy do nich się odnosząca.

Artykuł 52.

Wykonanie i zastosowanie regulaminu.

Komisja Rządząca wyda drogą rozporządzeń przepisy uzupełniające, które okażą się potrzebne do wykonania plebiscytu. Środki i szczegóły wykonania regulaminu będą ustalone drogą zarządzeń i instrukcji.

Komisja Rządząca rozstrzyga ostatecznie wszelkie kwestie, wylaniające się przy zastosowaniu regulaminu. Kwestie te należy nasamprzód przedłożyć Biurom Międzysojuszniczym.

Regulamin będzie ogłoszony w języku francuskim, polskim i niemieckim. W razie rozbieżności różnojęzycznych tekstów jest tekst francuski miarodajnym.

Opole, dnia trzydziestego grudnia 1920 r.

Przedstawiciel Francji:

Przewodniczący
LE ROND.

Przedstawiciel Włoch:

A. DE MARINIS.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanji:

H. F. P. PERCIVAL.